

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการคิดเชิงบวกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

CAUSAL FACTORS INFLUENCING POSITIVE THINKING OF SENIOR HIGH SCHOOL
STUDENTS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 11

ศิรินยา จีระเจริญพงศ์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล การสนับสนุนทางสังคมของครู ประสบการณ์ชีวิต การรับรู้ความสามารถของตนเองและการกำกับตนเองกับการคิดเชิงบวก เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลเชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีต่อการคิดเชิงบวกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,006 คน ได้มาจากการสุ่มสองขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มี 6 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามการคิดเชิงบวก แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมของครู แบบสอบถามประสบการณ์ชีวิต แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองและแบบสอบถามการกำกับตนเอง ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.913, 0.886, 0.886, 0.814, 0.910, 0.862 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการวิเคราะห์เส้นทาง

ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการคิดเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการคิดเชิงบวกตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2=8.233$, $df=4$, $\chi^2/df=2.05$, $GFI=0.997$, $AGFI=0.986$, $RMSEA=0.033$ และ $SRMR=0.010$) โดยการคิดเชิงบวกได้รับอิทธิพลรวมสูงสุดมาจากการสนับสนุนทางสังคมของครู (0.682) รองลงมาคือการรับรู้ความสามารถของตนเอง (0.531) ประสบการณ์ชีวิต (0.278) การกำกับตนเอง (0.236) และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล (0.235) ตามลำดับ ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุด คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง (0.441) รองลงมาคือ การกำกับตนเอง (0.236) การสนับสนุนทางสังคมของครู (0.196) และประสบการณ์ชีวิต (0.151) ตามลำดับ และตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมสูงสุด คือ การสนับสนุนทางสังคมของครู (0.486) รองลงมา คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล (0.235) ประสบการณ์ชีวิต (0.127) และการรับรู้ความสามารถของตนเอง (0.090) ตามลำดับ โดยตัวแปรทั้ง 5 ตัว ร่วมอธิบายความแปรปรวนของการคิดเชิงบวกได้ ร้อยละ 70.6

* นิติบัญญัติโทสาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท: รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์, รองศาสตราจารย์วิญญา วิชาลาภรณ์

Abstract

The Purposes of this research were to study relationship between positive thinking and reasoning – oriented child rearing, social support from teacher, life experiences, self – efficacy and self regulator to examine consistency of hypothetical causal model with empirical data and to study direct effect and indirect affect of causal variables influencing positing thinking. The samples selected by two-stage random sampling were 1,006 students of senior high school students under the secondary educational service area XI in Suratthani. The research instruments were 6 questionnaires including positive thinking, reasoning – oriented child rearing, social support from teacher, life experiences, self – efficacy and self regulator. The reliabilities of test were 0.913, 0.886, 0.849, 0.814, 0.910, 0.862 respectively. Path analysis was used to analyze collected data.

The results of study revealed that all of the variables and positive thinking had positive relationships, statistically significant at 0.01 level. The causal model influencing positive thinking was consistent with empirical data ($\chi^2=8.233$, $df = 4$, $\chi^2/df = 2.05$, $GFI = 0.997$, $AGFI = 0.986$, $RMSEA = 0.033$ and $SRMR = 0.010$) The highest total affect on positive thinking was social support from teacher (0.682) followed by self-efficacy (0.531) life experiences (0.278) and reasoning – oriented child rearing (0.235) respectively. The highest direct variable was self-efficacy (0.441) followed by self regulator (0.236), social support from teacher (0.196) and life experiences (0.151) respectively. The highest indirect variable was social support from teacher (0.486) followed by reasoning – oriented child rearing (0.235), life experiences (0.127) and self-efficacy (0.090) respectively. All causal variables could explained variance of positive thinking at 70.6 %

ภูมิหลัง

สภาพสังคมในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเพิ่มจำนวนของประชากร ปัญหามลพิษต่างๆ ซึ่งล้วนก่อให้เกิดความวิตกกังวลและความเครียดเพิ่มมากขึ้น ความสุขของบุคคลลดลง โดยเฉพาะจากสถานการณ์ความไม่สงบและปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ ตลอดจนปัญหาขัดแย้งต่างๆ ส่งผลต่อสภาพจิตใจ ทำให้สุขภาพจิตเสื่อม ก่อให้เกิดพฤติกรรมในรูปแบบต่างๆ ก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคมไทย เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการเอารัดเอาเปรียบ ปัญหาคุณธรรมจริยธรรมเสื่อม จะส่งผลให้การดำเนินชีวิตของคนในสังคมเต็มไปด้วยความตึงเครียดมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากผู้ป่วยทางจิตที่นับวันจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นโรคประสาท

โรคเครียด โรคซึมเศร้า ดังนั้น จึงจำเป็นต้องสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านจิตใจ ให้คนในสังคมมีสุขภาพจิตที่เข้มแข็ง โดยการเร่งรณรงค์ให้คนไทยคิดในเชิงบวก (ชาตรี ชื่นบาน. 2553: ออนไลน์)

การคิดเชิงบวก คือ กระบวนการทางความคิดของบุคคลที่เกิดจากการที่คนเรามีรูปแบบการรับรู้และการคิด (perception and cognitive style) ไปในทิศทางที่ดี มองและรับรู้สิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง เป็นเหตุเป็นผลด้วยอารมณ์ที่ผ่องใส (นิภา แก้วศรีงาม, 2547: 76) การคิดดีจะนำมาซึ่งการกระทำที่ดี ก่อให้เกิดการกระทำทางบวกและต้องคิดด้วยความเมตตา กรุณา ปราศจากอคติต่อบุคคลอื่นด้วยความจริงใจ การฝึกให้ตนเองเป็นคนคิดดี เพื่อแผ่ แบ่งปันอยู่เสมอ จะขจัดความเห็นแก่ตัวและละนิสัยเอารัดเอาเปรียบคนอื่นได้มากทีเดียว ช่วยให้ชีวิตมีความหวังแม้ว่าจะพบปัญหาอุปสรรคในชีวิตก็ตาม การคิดที่ดีในเชิงบวก จะส่งผลให้ทั้งตนเองและสังคมรอบข้างมีความสุขได้ ถ้าบุคคลมีการคิดเชิงบวก จะทำให้สามารถมอง และรับรู้สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง เป็นเหตุเป็นผล เป็นการรับรู้จิตอาภรณ์ที่สร้างสรรค์ ย่อมจะทำให้บุคคลมีสติปัญญาทางอารมณ์ (EQ-Emotional Quotient) พร้อมทั้งจะเผชิญและยอมรับในสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นแก่ตน สามารถบริหารจัดการตนเองและสรรพสิ่ง รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการคิดเชิงบวกจะทำให้คนเราเกิด แรงจูงใจในตนเอง (Self Motive) เกิดความเพียรพยายาม อดทนในการที่จะฝ่าฟันอุปสรรค และปัญหาต่างๆ การตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เรียกได้ว่า เป็นผู้ที่มียกระดับแห่งความอดทนและเพียรพยายามสู่ความสำเร็จ (นิภา แก้วศรีงาม. 2547: 76-78)

สก๊อตต์ เวนเทรลลา (วิทยา พลายนณี. 2545: 15; อ้างอิงจาก Scott W. Ventrella. 2001) กล่าวไว้ว่า ลักษณะบุคคลที่มี การคิดเชิงบวกประกอบด้วย 10 คุณลักษณะ ได้แก่ ความเชื่อ ความยึดมั่น ในคุณธรรม การสำรวจความตั้งใจ การมองโลกในแง่ดี ความกระตือรือร้น ความมุ่งมั่น ความกล้าหาญ ความมั่นใจ ความอดทน และความสุขุม ส่วนเทอดศักดิ์ เดชคง (2547:115) กล่าวถึง ผู้ที่มีความคิดเชิงบวกกว่า เป็นบุคคลที่มองหาโอกาสจากอุปสรรคต่าง ๆ ที่พบเจอ เปิดใจยอมรับฟัง และพร้อมที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ไม่หลีกเลี่ยงปัญหา และพยายามหาหนทางในการแก้ปัญหาเหล่านั้นให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สอดคล้องกับวิทยา นาควัชระ (2548: 44) กล่าวถึงคนที่มีการคิดเชิงบวกกว่า เป็นคนอารมณ์ดี มั่นใจในตนเองอย่างสร้างสรรค์ และมีกำลังใจที่จะต่อสู้กับอุปสรรคเสมอ

สำหรับแนวทางที่จะช่วยก่อให้เกิดความคิดเชิงบวกในตัวคนเราได้ นั้น นิภา แก้วศรีงาม (2547:76-78) ได้กล่าวว่า เราสามารถฝึกตนเองได้โดยการรับรู้และยอมรับตนเอง ว่าตนเองเป็นอย่างไร รู้ในสิ่งด้อยแต่ไม่ดูหมิ่นตนเอง รับรู้และยอมรับบุคคลอื่น ว่าคนเรามีทั้งนิสัยดีและไม่ดี ทำให้ยอมรับความเป็นตัวตนของผู้อื่น รวมทั้งยอมรับและสร้างความภาคภูมิใจในสังคม โดยการพัฒนางานหรือสิ่งที่ตนรักอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับวิรตี ศรีอ่อน (2546: 42-43) ที่กล่าวถึงการคิดเชิงบวกว่า จะเกิดขึ้นได้จากการฝึกฝนและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยใช้วิธีคิดแบบบันได 5 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 มองตัวเองว่าดี ซึ่งต้องมาจากพื้นฐานความเชื่อว่าตนเองดีเสียก่อน โดยการหาข้อดีของตนเอง ถ่อมตัว ลดข้อบกพร่อง และเพิ่มความดี ขั้นที่ 2 มองคนอื่นว่าดี รับรู้ถึงข้อดีของผู้อื่นอย่างใจบริสุทธิ์ ขั้นที่ 3 มองสิ่งที่เหลืออยู่

ไม่ใช่สิ่งที่ขาดหาย ให้มองปัญหาอุปสรรคหรือความทุกข์ที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องธรรมดาและหาประโยชน์ที่ได้จากปัญหานั้น ๆ ขั้นที่ 4 หมั่นบอกตัวเองแต่เรื่องดี ๆ ขั้นที่ 5 ใช้ประโยชน์จากคำว่าขอบคุณ เพราะการยิ้มและกล่าวขอบคุณจะช่วยลดทอนที่และความรุนแรงต่าง ๆ ได้ แต่อย่างไรก็ตาม การที่บุคคลจะสร้างหรือถูกหล่อหลอมให้เป็นคนมีความคิดเชิงบวกในตนเองต้องอาศัยปัจจัยหลายประการประกอบกัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงบวก พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคิดเชิงบวก ตามทัศนะของพรท พริทท์เชสท์ (ทรศนะ บุญขวัญ, 2550: 30-34 อ้างอิงจาก Price Pritchett) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญมี 4 ประการ คือ 1) พันธุกรรม 2) ประสบการณ์การเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อม 3) อายุ 4) เพศ ซึ่งสอดคล้องกับ เทอดศักดิ์ เดชคง (2547: 36 - 38) ที่กล่าวว่า พื้นฐานของร่างกาย การเลี้ยงดูของพ่อแม่ ประสบการณ์ในชีวิตและการเรียนรู้ทางสังคมที่ผ่านมา ก็เป็นสิ่งที่มีต่อการคิดเชิงบวกทั้งสิ้น สำหรับบุคคลสำคัญที่ช่วยให้คนเราเกิดการคิดเชิงบวก นั้นไม่พ้นบุคคล 2 กลุ่ม คือ พ่อแม่ และครู ซึ่งต้องมีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ 1) ทำตนให้เป็นแบบอย่างความคิดเชิงบวก 2) ให้คำแนะนำและคำวิจารณ์ เชิงสร้างสรรค์เพื่อเป็นแรงจูงใจในการปรับปรุงพัฒนา 3) ให้กำลังใจสนับสนุนและเสริมความคิดเชิงบวกแก่ลูกและศิษย์ เพื่อจะทำให้ความคิดเชิงบวกเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง(นิภา แก้วศรีงาม, 2547: 76-78) ตลอดจนการสนับสนุนทางสังคม โดยเฉพาะคุณครูผู้ให้ความรู้ในสถานศึกษาที่สามารถช่วยในเรื่องการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจและสังคมได้อีกทางหนึ่ง เพราะชีวิตของเด็กวัยเรียนส่วนใหญ่จะใช้เวลาอยู่กับครูและเพื่อนนักเรียนในโรงเรียน ซึ่งทรอร์ส (1986: 416-423) ได้กล่าวถึง การสนับสนุนทางสังคมไว้ใน 3 ลักษณะ ได้แก่ การสนับสนุนทางอารมณ์ คือ นักเรียนจะรับรู้ได้ถึงความรักและใส่ใจและกำลังใจ การสนับสนุนด้านความรู้ข้อมูลข่าวสาร คือ การได้รับความรู้คำแนะนำ ที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและการสนับสนุนทางด้านสิ่งของและบริการ นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้วปัจจัยในตัวบุคคลเองที่มีความสำคัญไม่ใช่น้อยที่จะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความคิดในเชิงบวกได้ นั่นคือ การรับรู้ถึงความสามารถของตนเอง ซึ่งเป็นการตัดสินความสามารถของตนเองว่าจะทำงานได้ดีเพียงใด เกิดเป็นพฤติกรรมเลือกที่จะกระทำหรือหลีกเลี่ยงการกระทำที่ยากเกินความสามารถของตน (แบนดรูรา, 1986: 393-395) โดยแบนดรูราได้เสนอว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องหรือส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองได้นั้น มี 4 ประการ คือ 1) ประสบการณ์ที่เป็นความสำเร็จ ซึ่งเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด 2) การใช้ตัวแบบ ได้จากการสังเกตบุคคลต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จ 3) การใช้คำพูดจูงใจ ซึ่งใช้ง่ายและใช้กันทั่วไป 4) การกระตุ้นทางอารมณ์ โดยหากถูกกระตุ้นทางลบจะทำให้เกิดความเครียด ความกลัวและวิตกกังวล ทำให้รับรู้ความสามารถของตนเองต่ำลงไปได้ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2550: 59 อ้างอิงจาก Evans.1989) รวมทั้งการกำกับตนเอง เป็นกระบวนการที่จะช่วยในการควบคุมจัดการตนเองเพื่อให้ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ (ชนิตา เกตุอำไพ, 2549: 9) หากบุคคลมีความสนใจจดจ่อ มีวินัยในการบังคับตนเองทั้งร่างกายและอารมณ์ได้ ก็จะสามารถควบคุมความคิดในการกระทำบางสิ่งบางอย่างได้เช่นกัน ดังนั้นบุคคลควรได้รับการฝึกฝนกลไกของการกำกับตนเอง ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 3 ประการ คือ 1) การสังเกตตนเอง ว่าตนเองทำอะไรอยู่

รู้สึกอย่างไร 2) การตัดสินใจ โดยเปรียบเทียบกับบรรทัดฐานของสังคม กลุ่มและตนเอง 3) การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเองเป็นการแสดงออกของบุคคล ในระดับต่าง ๆ ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับสิ่งล่อใจ และความพึงพอใจในตนเองที่จะกำหนดเป็นมาตรฐานที่จะนำไปสู่การกระทำต่าง ๆ ของบุคคล

จากเหตุผลดังกล่าวที่ได้ศึกษาค้นคว้ามา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการคิดเชิงบวก โดยสนใจศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพราะวัยนี้ถือเป็นวัยรุ่น ที่มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากวัยอื่น ๆ และได้รับผลกระทบจากการมองโลก รวมถึงวิธีคิดต่าง ๆ ที่สะสมมาตั้งแต่ในวัยเด็กประกอบกับภาวะอารมณ์ของวัยรุ่นที่มีความอ่อนไหวต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการปรับตัว การเรียน การคบเพื่อน จึงทำให้การมองโลกในแง่บวกเป็นไปได้ยากขึ้น (เทอดศักดิ์ เดชคง, 2547: 36-39) และได้กำหนดปัจจัยเชิงสาเหตุที่ต้องการศึกษา 5 ประการ คือ 1) การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล 2) การสนับสนุนทางสังคมของครู 3) ประสบการณ์ชีวิต 4) การรับรู้ความสามารถของตนเอง 5) การกำกับตนเอง โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง ซึ่งสามารถอธิบายถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อ การคิดเชิงบวกทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทางด้านการศึกษา ได้ส่งเสริมและพัฒนาการคิดเชิงบวกให้เกิดขึ้นกับนักเรียนต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้ นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสุขภาพจิตที่เข้มแข็ง ซึ่งส่งผลถึงประสิทธิภาพในการเรียน การทำงานและการดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบัน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการคิดเชิงบวกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล การสนับสนุนทางสังคมของครู ประสบการณ์ชีวิต การรับรู้ความสามารถของตนเองและการกำกับตนเองกับการคิดเชิงบวก
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลเชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรง และทางอ้อมของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อการคิดเชิงบวก

ความสำคัญของการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล การสนับสนุนทางสังคมของครู ประสบการณ์ชีวิต การรับรู้ความสามารถของตนเองและการกำกับตนเองกับการคิดเชิงบวก และทราบถึงอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มี ต่อการคิดเชิงบวก โดยผลวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้บริหาร ครู ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดและมีการพัฒนาการคิดเชิงบวก และที่สำคัญผู้ปกครองได้ตระหนักในการส่งเสริมการคิดเชิงบวกให้แก่บุตรหลานต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประจำปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีโรงเรียนทั้งหมด 44 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 469 ห้อง และจำนวนนักเรียน 17,142 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 9 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 32 ห้องเรียน และจำนวนนักเรียน 1,006 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอน (Two-Stage Random Sampling) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % ความคลาดเคลื่อนที่ $\pm 10\%$ โดยเทียบตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (ศิริชัย กาญจนวาสี ; ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ; และดิเรก ศรีสุขโข. 2551: 151)

ตัวแปรที่ศึกษา

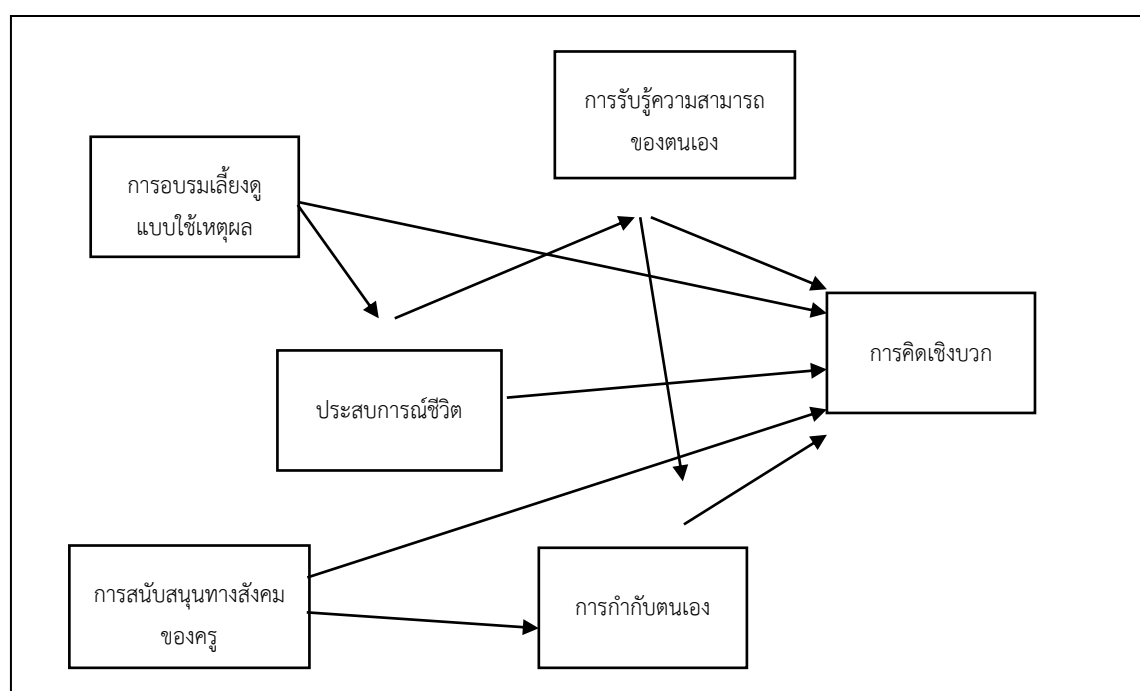
1. ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล การสนับสนุนทางสังคมของครู ประสพการณ์ชีวิต การรับรู้ความสามารถของตนเองและการกำกับตนเอง
2. ตัวแปรตาม คือ การคิดเชิงบวก

กรอบแนวคิด

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่า ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล จากปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคิดเชิงบวกของไพรท์ พรินท์เชสท์ (ทรรศนะ บุญขวัญ. 2550: 30-34 อ้างอิงจาก Price Pritchett) และเทอดศักดิ์ เดชคง (2547: 36-37) จากงานวิจัยของพจนพร ถนอมวุฒิศักดิ์ (2552: 131) และสุริย์พร ไชยฤกษ์ (2550: 111) การสนับสนุนทางสังคมของครู จากปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อการคิดเชิงบวกของนิภา แก้วศรีงาม (2547: 76-78) และแนวคิดของทอร์ส (1986 : 416-423) จากงานวิจัยของพจนพร ถนอมวุฒิศักดิ์ (2552: 131) ประสพการณ์ชีวิต จากปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคิดเชิงบวกของไพรท์ พรินท์เชสท์ (2550: 30-34 อ้างอิงจากทรรศนะ บุญขวัญ) และเทอดศักดิ์ เดชคง (2547: 36-37) และเอกสารงานวิจัยของสัจจา ประเสริฐกุล (2551: 100-101) การรับรู้ความสามารถของตนเอง จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมปัญญาสังคมของแบนดูรา (Bandura. 1986: 393-395) จากงานวิจัยของอวิรุทธ์ ผลทรัพย์ (2551: 79) และจิราพร สุขเอมโอษฐ์ (2552: 112) การกำกับตนเอง จากการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของแบนดูรา (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2550: 54-60; อ้างอิงจาก Bandura. 1986) และงานวิจัยของชัตติยา น้อยทอง (2551: 130) เป็นตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคิดเชิงบวก ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล การสนับสนุนทางสังคมของครู

ประสบการณ์ชีวิต การรับรู้ความสามารถของตนเองและการกำกับตนเอง กับการคิดเชิงบวก เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลเชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์และเพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรง และทางอ้อมของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อการคิดเชิงบวก

ผู้วิจัยจึงกำหนดรูปแบบเส้นทางตามสมมติฐานของตัวแปรสาเหตุที่ส่งผลต่อการคิดเชิงบวก ดังนี้

ภาพประกอบ 1 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามภาวะสันนิษฐานของการคิดเชิงบวก

หมายเหตุ

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในภาพประกอบ 1 สามารถอธิบายได้ ดังนี้

แทน ตัวแปรสังเกตได้

แทน ทิศทางอิทธิพลจากตัวแปรสาเหตุไปหาตัวแปรผล

สมมติฐานในการวิจัย

1. ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล การสนับสนุนทางสังคมของครู ประสบการณ์ชีวิต การรับรู้ความสามารถของตนเองและการกำกับตนเอง มีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงบวก
2. โมเดลเชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. ตัวแปรเชิงสาเหตุมีอิทธิพลต่อการคิดเชิงบวกของนักเรียน ทั้งทางตรงและทางอ้อมดังนี้
 - 3.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีอิทธิพลทางตรงต่อการคิดเชิงบวก และอิทธิพลทางอ้อมต่อความคิดเชิงบวก โดยผ่านประสบการณ์ชีวิต

3.2 การสนับสนุนทางสังคมของครู มีอิทธิพลทางตรงต่อการคิดเชิงบวก และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านการกำกับตนเอง

3.3 ประสบการณ์ชีวิตมีอิทธิพลทางตรงต่อการคิดเชิงบวก และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านการรับรู้ความสามารถของตนเอง

3.4 การกำกับตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อการคิดเชิงบวก

3.5 การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อการคิดเชิงบวก และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านการกำกับตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มีจำนวน 6 ฉบับ ดังนี้ ฉบับที่ 1 แบบสอบถามการคิดเชิงบวก จำนวน 30 ข้อ ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.282 ถึง 0.655 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.913 ฉบับที่ 2 แบบสอบถามการเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล จำนวน 25 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.236 ถึง 0.659 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.886 ฉบับที่ 3 แบบสอบถามประสบการณ์ชีวิต จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.214 ถึง 0.722 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.814 ฉบับที่ 4 แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมของครู จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.234 ถึง 0.636 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.886 ฉบับที่ 5 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเอง จำนวน 19 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.466 ถึง 0.628 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.910 ฉบับที่ 6 แบบสอบถามการกำกับตนเอง จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.223 ถึง 0.662 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.863

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลยื่นต่อผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน พร้อมทั้งนัดหมาย วัน เวลา ที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. นำแบบสอบถามวัดความคิดเชิงบวก แบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล แบบสอบถามวัดการสนับสนุนทางสังคมของครู แบบสอบถามวัดประสบการณ์ชีวิต แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง และแบบสอบถามวัดการกำกับตนเอง ไปให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำการตอบในช่วงเดือนมกราคม ถึงกุมภาพันธ์ พ.ศ.2556 โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุดผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างสัมพันธ์ภาพกับกลุ่มตัวอย่างโดยสร้างบรรยากาศให้ความเป็นกันเอง และโน้มน้าวเพื่อให้นักเรียนกลุ่มที่เป็นตัวอย่างให้ข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

3.2 อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย ชี้แจงวิธีการตอบให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้เข้าใจตรงกันก่อนลงมือทำแบบสอบถาม

4. คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์การกระจาย

2. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสาเหตุและระหว่างตัวแปรสาเหตุกับตัวแปรตาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) และทดสอบนัยสำคัญด้วยค่าที (t-test)

3. วิเคราะห์ความเบ้ ความโด่ง ตรวจสอบการแจกแจงเป็นโค้งปกติ และแปลงข้อมูลเป็นคะแนนมาตรฐานด้วยโปรแกรมเตรียมข้อมูล PRELIS ในโปรแกรมลิสเรล

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคิดเชิงบวก โดยใช้การวิเคราะห์เส้นทาง ตรวจสอบความสอดคล้องโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ วิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรสาเหตุต่อการคิดเชิงบวก และการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimates หรือ ML) เพื่อวิเคราะห์โมเดลตามสมมติฐาน ที่กำหนดและมีค่าสถิติสำคัญที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องกลไกของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่

4.1 ค่าไค-สแควร์ (Chi-square : χ^2) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบความกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ถ้าค่าไค-สแควร์ มีค่าสูงมาก และมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือโมเดลตามสมมติฐานยังไม่มี ความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งผู้วิจัยต้องทำการปรับโมเดลต่อไป จนเมื่อค่าค่าไค-สแควร์ มีค่าต่ำและไม่เป็นนัยสำคัญทางสถิติ จึงแสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4.2 ค่าดัชนีอัตราส่วนไค-สแควร์สัมพันธ์ (Relative Chi-square Ratio) ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างค่าไค-สแควร์กับองศาอิสระ (ค่าไค-สแควร์หารด้วยองศาอิสระ) ค่าอัตราส่วนระหว่างไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระควรมีค่าอยู่ระหว่าง 2 – 5 โดยมูลเลอร์ (เสรี ชัดแจ้ง. 2548: 29;อ้างอิงจาก Mueleer. 1996) เสนอว่า ควรมีค่าน้อยกว่า 3 ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ไว้ว่าควรมีค่าน้อยกว่า 3

4.3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index : GFI) จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 ค่าดัชนี GFI ที่เข้าใกล้ 1 แสดงโมเดลตามภาวะสันนิษฐานมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าดัชนี GFI ควรมีค่าสูงกว่า 0.90 (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคนอื่น ๆ . 2549: 214)

4.4 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI) เมื่อนำค่าดัชนี GFI มาปรับแก้ โดยคำนึงถึงขนาดขององศาอิสระ ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปร และขนาดของกลุ่มตัวอย่างจะได้ค่าดัชนี AGFI ซึ่งมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับค่าดัชนี GFI โดยจะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 ค่าดัชนี GFI ที่เข้าใกล้ 1 แสดงโมเดลตามภาวะสันนิษฐานมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าดัชนี GFI ควรมีค่าสูงกว่า 0.90 (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคนอื่น ๆ . 2549: 214)

4.5 ดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Standardized Root Mean Squared Residual : SRMR) แสดงขนาดของส่วนที่เหลือโดยเฉลี่ยจากการเปรียบเทียบระดับความกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าดัชนี SRMR ควรมีค่าต่ำกว่า 0.05 (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคนอื่น ๆ . 2549: 213)

4.6 ดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความแตกต่างโดยประมาณ (Root Mean Squared Error of Approximation : RMSEA) เป็นค่าสถิติจากข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับค่าไค-สแควร์ว่า โมเดลอิสระตามสมมติฐานมีความเที่ยงตรงนั้นไม่สอดคล้องกับความจริงและเมื่อเพิ่มพารามิเตอร์อิสระแล้วค่าสถิติมีค่าลดลง เนื่องจากค่าสถิตินี้ขึ้นอยู่กับประชากรและขั้นของความอิสระ RMSEA จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 โดยถ้าค่าดัชนี RMSEA ต่ำกว่า 0.05 แสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี (Good Fit) ถ้าอยู่ระหว่าง 0.05 - 0.08 แสดงว่าพอใช้ได้ และถ้าอยู่ระหว่าง 0.08 - 0.10 แสดงว่าไม่ค่อยดี (Mediocre) และถ้ามากกว่า 0.10 แสดงว่าไม่ดีเลย (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคนอื่น ๆ . 2549: 208)

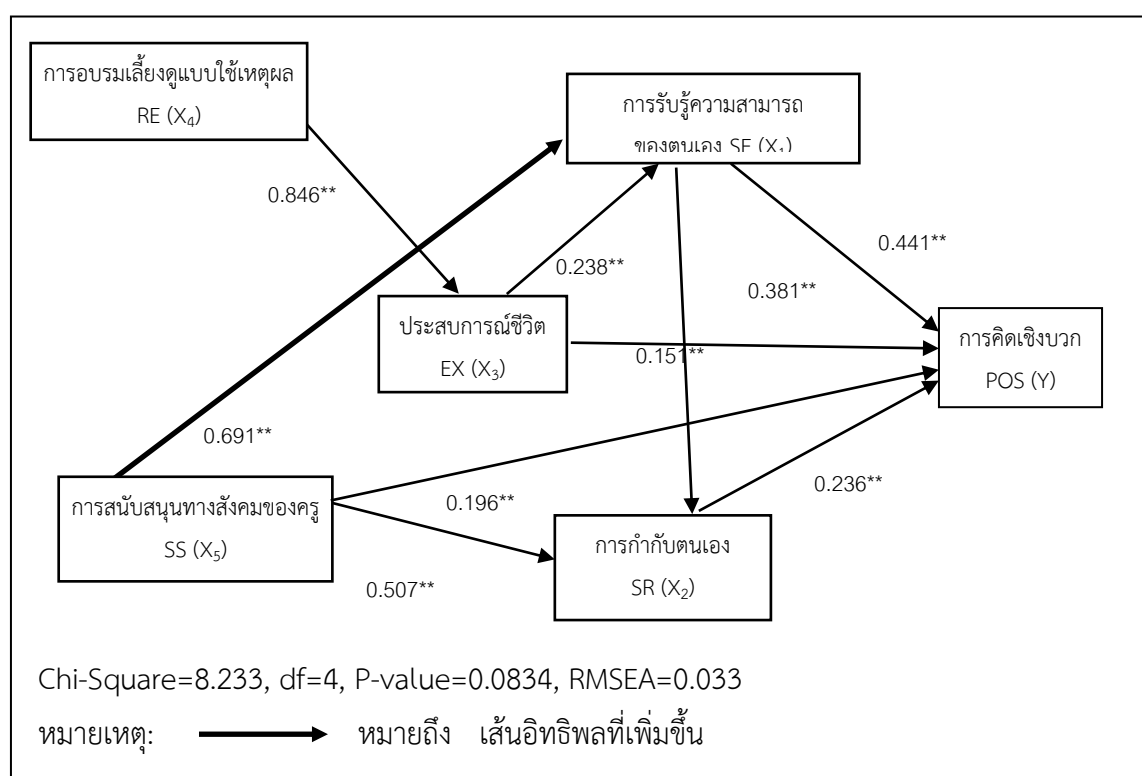
สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสนองสมมติฐานการวิจัย มีดังนี้

1. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงสาเหตุกับการคิดเชิงบวก พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสาเหตุกับการคิดเชิงบวกมีค่าอยู่ระหว่าง 0.591 – 0.860 และความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ทุกค่า โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงบวกมากที่สุดได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง (0.860) รองลงมาคือ การกำกับตนเอง (0.812) การสนับสนุนทางสังคมของครู (0.777) ประสบการณ์ชีวิต (0.620) และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล (0.591) ตามลำดับ

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการคิดเชิงบวกของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นยังไม่สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 521.540$, $p - value = 0.000$, $\chi^2/df = 104.308$, $GFI = 0.853$, $AGFI = 0.381$, $RMSEA = 0.321$, $SRMR = 0.219$) ดังนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับโมเดลให้มี

ความสอดคล้องกลมกลืนมากขึ้น โดยปรับให้ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้มีความสัมพันธ์กัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่ตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันได้ โดยในการปรับโมเดลจะพิจารณาค่าเสนอแนะจากโปรแกรมหรือดัชนีปรับโมเดล (Model Modification Indices: MI) และค่าการเปลี่ยนแปลงพารามิเตอร์ที่คาดหวังมาตรฐาน (Standardized Expected Parameter Change: SEPC) ในการปรับปรุงโมเดลความสัมพันธ์ โดยการตัดเส้นทางที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและเพิ่มเส้นทางบางเส้นทางที่มีนัยสำคัญต่อการคิดเชิงบวก พบว่า $\chi^2 = 8.233$, $p - \text{value} = 0.083$, $\chi^2/df = 2.05$, $GFI = 0.997$, $AGFI = 0.986$, $RMSEA = 0.033$, $SRMR = 0.010$

ภาพประกอบ 2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามภาวะสันนิษฐานของการคิดเชิงบวก

3. ผลการศึกษาตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการคิดเชิงบวกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การคิดเชิงบวกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รับอิทธิพลรวมสูงสุดมาจากการสนับสนุนทางสังคมของครู (0.682) รองลงมาคือการรับรู้ความสามารถของตนเอง (0.531) ประสบการณ์ชีวิต (0.278) การกำกับตนเอง (0.236) และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล (0.235) ตามลำดับ สำหรับตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการคิดเชิงบวก เรียงตามลำดับดังนี้ คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง (0.441) รองลงมาคือการกำกับตนเอง (0.236) การสนับสนุนทางสังคมของครู (0.196) และประสบการณ์ชีวิต (0.151) ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ไม่ส่งผลทางตรงต่อการคิดเชิงบวก แต่ส่งผลทางอ้อมผ่านทางตัวแปร

ประสบการณ์ชีวิตและการรับรู้ความสามารถของตนเอง (0.235) ตัวแปรที่ส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อการคิดเชิงบวก เรียงตามน้ำหนักความสำคัญดังนี้ คือ การสนับสนุนทางสังคมของครู (0.486) การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล (0.235) ประสบการณ์ชีวิต (0.127) และการรับรู้ความสามารถของตนเอง (0.090) ตามลำดับ โดยพบว่า การสนับสนุนทางสังคมของครูส่งอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเอง และการกำกับตนเอง ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลส่งผลทางอ้อมผ่านทางตัวแปรประสบการณ์ชีวิต ตัวแปรประสบการณ์ชีวิตส่งผลทางอ้อมผ่านทางตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเอง สำหรับตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองส่งผลทางอ้อมผ่านทางตัวแปรการกำกับตนเอง เมื่อพิจารณาอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรเชิงสาเหตุทั้งหมดภายในโมเดลที่มีต่อการคิดเชิงบวกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ตัวแปรทั้งหมด สามารถร่วมอธิบายความแปรปรวนของการคิดเชิงบวกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ร้อยละ 70.6

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการคิดเชิงบวกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล การสนับสนุนทางสังคมของครู ประสบการณ์ชีวิต การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการกำกับตนเอง มีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงบวก มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยการรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงบวกมากที่สุด เพราะการคิดเชิงบวก คือการคิดอย่างมีหลักการและเหตุผลเกี่ยวกับทุกสิ่งในชีวิต ในทางที่จะสร้างความรู้สึที่ดี ความพึงพอใจ และเป็นสุขให้กับอารมณ์ความคิดของตนเองและสถานการณ์ เป็นการมองสิ่งที่เป็นข้อบกพร่อง ปัญหา และอุปสรรคและจัดการข้อบกพร่อง ปัญหา และอุปสรรคต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของแบนดูรา (Bandura.1977: 191) กล่าวว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นความเชื่อในแต่ละบุคคล ว่าบุคคลนั้นสามารถที่จะแสดงพฤติกรรมในบางงาน ได้ผลสำเร็จ และสอดคล้องกับแนวคิดของ นิภา แก้วศรีงาม (2547: 76-78) กล่าวว่า การรับรู้ตนเอง เป็นการมองตนเองอย่างที่ตนเป็นตนมี ไม่ดูถูกในสิ่งที่มีและเป็นอยู่ เพราะหากคนไม่ยอมรับตนเอง ใครที่ไหนจะยอมรับเรา ซึ่งคนเหล่านี้จะมีความพร้อมและอารมณ์ที่จะมุ่งสู่จุดหมายที่ตั้งใจ รู้คิด ปรับปรุง ควบคุม และพัฒนาตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของอวิรุทธ์ ผลทรัพย์ (2551: 79) พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงบวกมากที่สุด เพราะการคิดเชิงบวกเป็นทัศนคติที่มีความพร้อมทาง จิตสภาวะความพร้อมนี้จะเป็นตัวกำหนดทิศทางหรือเป็นตัวกระตุ้นปฏิกิริยาตอบสนองของบุคคลหรือสถานการณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้อง

การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีผลให้นักเรียนรู้จักใช้ความคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเทอดศักดิ์ เดชคง (2547: 36-38) กล่าวว่า การเลี้ยงดูจากพ่อแม่เป็นปัจจัยที่สำคัญในการปรับสมดุลให้เด็กมีความผ่อนคลาย สามารถมองใน

ด้านบวก มองอนาคตในแง่ดี ซึ่งจะทำให้มีกำลังใจในการเอาชนะปัญหาและอุปสรรค และสอดคล้องกับแนวคิดของ นิภา แก้วศรีงาม (2547: 76-78) กล่าวว่า ผู้ที่สร้างให้บุคคลเกิด Positive Thinking การส่งเสริม อบรมสั่งสอนและสนับสนุนให้คนเราเกิดความคิดที่ดีเป็นพื้นฐานของการสร้างคุณภาพชีวิตนี้คงจะไม่พ้นบุคคล 2 กลุ่มคือ พ่อ แม่ และครู

การสนับสนุนทางสังคมของครู มีผลทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่จะต้องมีความไว้วางใจ เห็นอกเห็นใจ ดูแลเอาใจใส่ ให้กำลังใจ และยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นิภา แก้วศรีงาม (2547: 76-78) กล่าวว่า ผู้ที่สร้างให้บุคคลเกิด Positive Thinking การส่งเสริม อบรมสั่งสอนและสนับสนุนให้คนเราเกิดความคิดที่ดีเป็นพื้นฐานของการสร้างคุณภาพชีวิตนี้คงจะไม่พ้นบุคคล 2 กลุ่มคือ พ่อ แม่ และครูซึ่งเป็นผู้มีความคิดเชิงบวกเป็นแบบอย่าง ให้คำแนะนำและคำวิจารณ์เชิงสร้างสรรค์ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาและให้กำลังใจ สนับสนุน และส่งเสริมความคิดเชิงบวกของลูกหลานและลูกศิษย์ เพื่อส่งเสริมแรงให้พัฒนาความคิดเชิงบวกอย่าง

ประสบการณ์ชีวิต มีผลทำให้นักเรียนเกิดการรับรู้ และเรียนรู้ เกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สิ่งแวดล้อม สถานการณ์ และเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ไพรัช พรทิพย์เชษฐ์ (วรรณะ บุญขวัญ, 2550: 30-34 อ้างอิงจาก Price Pritchett) กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนย่อมต้องประสบกับสถานการณ์ทั้งแง่บวกและแง่ลบ โดยสถานการณ์ต่าง ๆ ที่พบเจอนั้น มีอิทธิพลต่อรูปแบบของอารมณ์และการคิด ซึ่งบุคคลที่มองแง่ลบนั้น จะกลับเข้าสู่ภาวะบีบคั้นและหมดหวังได้ในทันที แม้ว่าตอนนั้นเขาจะพบกับเรื่องที่ดี ๆ อยู่ก็ตาม ส่วนบุคคลที่มองแง่บวก จะกลับเข้าสู่ความ ร่าเริงและเป็นสุขดังเดิมได้อย่างรวดเร็ว แม้จะประสบกับอาการป่วยหนักหรือเรื่องเลวร้ายอื่นๆ และสอดคล้องกับ อารี พันธุ์มณี (2547: 4) กล่าวว่า ประสบการณ์ชีวิต เป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่าของชีวิต ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ที่ดี สมหวัง ผิดหวัง สำเร็จ ล้มเหลว เสียใจ เศร้าใจ อิ่มเอมใจ หากเป็นประสบการณ์ ที่ดี ประสบความสำเร็จ ก็ทำให้นักเรียนมีกำลังใจ ที่จะก้าวเดินต่อไป มีความรู้สึกที่ดี มีความคิดที่ดี แต่ถ้าหากเป็นประสบการณ์ที่ต้องสูญเสีย ประสบความสำเร็จล้มเหลว ประสบการณ์เหล่านั้น จะทำให้นักเรียนสัมผัสกับความรู้สึกสูญเสีย เจ็บปวด และเป็นทุกข์ แสดงให้เห็นว่า ถ้าบุคคลมีประสบการณ์ชีวิตที่ดี สมหวัง มีความสุข จะมีความรู้สึกต่อสิ่งต่างๆ ในแง่ดี และมีความคิดเชิงบวกในที่สุด

การกำกับตนเอง มีผลทำให้นักเรียนมีความเอาใจใส่ จดจ่อ อดทน มีวินัยในการบังคับตนเองทั้งร่างกายและอารมณ์ ในการกระทำหรือแสดงพฤติกรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้และทักษะต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แบนดูรา (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2550: 54-57; อ้างอิงจาก Bandura, 1986) กล่าวว่า กระบวนการกำกับตนเองมีจุดเริ่มต้นที่สำคัญ บุคคลต้องรู้ว่าทำอะไรอยู่ เพราะความสำเร็จของบุคคลเกิดจากการกำกับตนเอง และจะทำให้บุคคลนั้นพึ่งพาตนเองได้

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการคิดเชิงบวกของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นยังไม่สอดคล้อง

กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่กำหนดไว้ว่า โมเดลเชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับโมเดลให้มีความสอดคล้องกลมกลืนมากขึ้น โดยปรับความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้มีความสัมพันธ์กัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่ตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันได้ ในการปรับปรุงโมเดลความสัมพันธ์ โดยการตัดเส้นทางที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและเพิ่มเส้นทางที่มีนัยสำคัญทางสถิติต่อการคิดเชิงบวก พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. จากผลการวิจัยพบว่า การกำกับตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อการคิดเชิงบวกของนักเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคิดเชิงบวกของนักเรียน ส่วนการสนับสนุนทางสังคมของครู ประสบการณ์ชีวิต และการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีอิทธิพลต่อการคิดเชิงบวกของนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม

3.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการคิดเชิงบวก โดยผ่านทางประสบการณ์ชีวิต สอดคล้องกับเทอดศักดิ์ เดชคง (2547:36-38) กล่าวว่า การเลี้ยงดูจากพ่อแม่ ผลจากการเลี้ยงดูนั้นเกิดได้จาก 2 กระบวนการ คือ การอบรมสั่งสอนอย่างตรงไปตรงมา โดยอาจเป็นการพูดแนะนำ เช่น กรณีสอบตกก็บอกว่ายังมีโอกาสดีก้าวใหม่ การยกตัวอย่าง การเล่านิทานสอนใจ การสอนโดยทางอ้อม ได้แก่ การกระทำต่างๆ (ท่าทีเห็นใจ ตบปากให้กำลังใจเมื่อลูกผิดหวัง) การเป็นแบบอย่างในการเผชิญปัญหาหรืออุปสรรค เช่น แม้จะมีหนี้สินแต่พ่อแม่ก็พยายามเก็บเงินเพื่อปลดหนี้ อย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยมองว่าหนี้สินจะหมดไปในที่สุด การเลี้ยงดูจากพ่อแม่เป็นปัจจัยที่สำคัญในการปรับสมดุลให้เด็กมีความผ่อนคลาย สามารถมองในด้านบวก มองอนาคตในแง่ดี ซึ่งจะช่วยให้มีกำลังใจในการเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่อไป การอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาการของลูก การเลี้ยงลูกที่ถูกต้องและเหมาะสมจะส่งผลให้เขามีบุคลิกภาพที่ดี มีการปรับตัวต่อปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

3.2 การสนับสนุนทางสังคมของครูมีอิทธิพลทางตรงต่อการคิดเชิงบวก และมีอิทธิพลทางอ้อม โดยผ่านการกำกับตนเองซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับนิภา แก้วศรีงาม (2547:76-78) กล่าวว่า ผู้ที่สร้างให้บุคคลเกิด Positive Thinking การส่งเสริม อบรมสั่งสอนและสนับสนุนให้คนเราเกิดความคิดที่ดีเป็นพื้นฐานของการสร้างคุณภาพชีวิตนี้คงจะไม่พ้นบุคคล 2 กลุ่มคือ พ่อ แม่ และครู ซึ่งเป็นผู้มีความคิดเชิงบวก เป็นแบบอย่าง ให้คำแนะนำและคำวิจารณ์เชิงสร้างสรรค์ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาและให้กำลังใจ สนับสนุน และส่งเสริมความคิดเชิงบวกของลูกหลานและลูกศิษย์ เพื่อส่งเสริมแรงใจพัฒนาความคิดเชิงบวกอย่างต่อเนื่อง ในขณะเดียวกัน อาจจะต้องชี้แนะหรือแนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้ที่มีความคิดเชิงลบ ให้เกิดแนวทางวิธีการดำเนินการให้ปรับเปลี่ยนความคิดโดยให้ข้อมูลเชิงบวกในระบบความคิดและการรับรู้ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อทั้งผู้คิดและคนรอบข้างสังคมและอนาคตด้วย จึงถือว่าเป็นหน้าที่ของความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ที่จะต้องร่วมมือกัน โดยเฉพาะ คุณครูการที่ได้เห็นประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จที่คล้ายคลึงกับกิจกรรมที่ตนกระทำ ก็สามารถเพิ่มความรู้สึกว่า

ตนเอง มีความสามารถนั้นคือบุคคลนั้นจะบอกกับตัวเองว่า ถ้าผู้อื่นสามารถทำงานแล้วประสบความสำเร็จได้ เราจะสามารถทำงานนั้นได้เช่นเดียวกัน ถ้าสามารถกำกับตนเองให้มีความตั้งใจและความพยายาม และสอดคล้องกับงานวิจัยของพจนพร ฤณอมวุฒิศักดิ์ (2552:117) ได้วิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมองโลกในแง่ดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนทางสังคมของครูมีอิทธิพลทางตรงต่อการมองโลกในแง่ดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

3.3 ประสบการณ์ชีวิตมีอิทธิพลทางตรงต่อการคิดเชิงบวก และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางการรับรู้ความสามารถของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับอาร์ พันธ์มณี กล่าวว่า ประสบการณ์ชีวิต (Life Experiences) เป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่าของชีวิต ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ที่ดี สมหวัง ผิดหวัง สำเร็จ ล้มเหลว เสียใจ เศร้าใจ อิ่มเอมใจ หากเป็นประสบการณ์ ที่ดี ประสบความสำเร็จ ก็ทำให้บุคคลมีกำลังใจที่จะก้าวเดินต่อไป มีความรู้สึกที่ดี มีความคิดที่ดี แต่ถ้าหากเป็นประสบการณ์ที่ต้องสูญเสีย ประสบความสำเร็จ ล้มเหลว ประสบการณ์เหล่านั้น จะทำให้บุคคลสัมผัสกับความรู้สึกสูญเสีย เจ็บปวดและเป็นทุกข์ แสดงให้เห็นว่า ถ้าบุคคลมีประสบการณ์ชีวิตที่ดี สมหวัง มีความสุข จะมีความรู้สึกต่อสิ่งต่างๆ ในแง่ดี และมีความคิดเชิงบวกในที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของสัจจา ประเสริฐกุล (2551:100-101) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีประสบการณ์ชีวิตทางบวกมีความคิดเชิงบวกสูงกว่านักเรียนที่มีประสบการณ์ชีวิตทางลบ และสอดคล้องกับแบนดูรา (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต.2550.59;อ้างอิงจาก Bandura.1977)ได้กล่าวว่า ความมั่นใจที่บุคคลคิดว่าตนเองสามารถทำงานได้ที่ระดับความยากต่างๆ ซึ่งถ้าความคาดหวังมีความเข้มข้นน้อย เมื่อพบประสบการณ์ที่ไม่เป็นดังที่คาดหวังอาจหวั่นไหวได้ แต่ถ้าความคาดหวังมีความเข้มข้นมาก บุคคลจะพยายามต่อสู้อุปสรรคแม้จะเจอกับเหตุการณ์ที่ไม่เป็นไปดังหวังบ้างก็ตาม การกระทำที่ได้บรรลุผลสำเร็จ (Performance Accomplishments) เป็นปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง ของบุคคลมากที่สุด เนื่องจากความสำเร็จจากการกระทำนั้นเป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับโดยตรง การที่บุคคลทำงานแล้วประสบความสำเร็จซ้ำ ๆ กันหลาย ๆ ครั้ง จะทำให้บุคคลมีความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น แม้ว่าบางครั้งงานนั้นจะเกิดความล้มเหลวบ้างก็ตาม แต่ก็จะมีผลมานัก เพราะบุคคลมองว่าการที่เขาประสบความสำเร็จนั้นมาจากปัจจัยอื่นๆ เช่น ความพยายามไม่เพียงพอ หรือใช้วิธีการทำงานไม่เหมาะสมมากกว่าที่จะบอกว่าเขาไม่มีความสามารถ และบุคคลจะใช้ความล้มเหลวเป็นบทเรียนให้ตนใช้ความพยายามในการทำงานมากขึ้น ซึ่งการไม่ประสบผลสำเร็จจะทำให้บุคคลเกิดความพยายามมากขึ้นเพื่อเป็นแรงเสริมในการทำงานต่อไป แม้งาน จะยากเพียงใดบุคคลจะเพิ่มความพยายามเพื่อให้งานนั้นสำเร็จ ส่วนบุคคลที่ทำงานแล้วประสบความสำเร็จเสมอ จะส่งผลให้บุคคลประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำลง รับรู้ว่าตนเองด้อยค่า จะทำให้เกิดเป็นปมด้อย มีความท้อแท้ มองตนและสิ่งที่ตนเกี่ยวข้องไปในทางลบ แต่ถ้าเรายอมรับว่าแม้เราอาจจะมีโอกาสไม่เท่าคนอื่น หรือมนุษย์เราเลือกเกิดไม่ได้ แต่มนุษย์เลือกที่จะพัฒนาตนเองได้ สร้างโอกาสให้ตนเองได้ แต่อาจจะต้องเพียรพยายามมากกว่าผู้ที่มีโอกาสหรือเกิดมาเพียบพร้อมสมบูรณ์มากกว่าเรา คนเหล่านี้มีตัวอย่างให้เห็นอยู่มากไม่ว่าจะ

สำเร็จการศึกษาในขณะที่ทำงานไปเรียนไป สร้างหลักฐานชีวิตและสร้างธุรกิจมาจากจุดเริ่มต้นที่เป็นศูนย์ โดยมีความพร้อมและอารมณ์ที่มุ่งสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งใจไว้ รู้คิด ปรับปรุงควบคุมและพัฒนาตนเองในกลยุทธ์ และวิธีการที่สร้างให้เกิดประโยชน์สุข (นิภา แก้วศรีงาม 2547:76-78)

3.4 การรับรู้ความสามารถมีอิทธิพลโดยตรงต่อการคิดเชิงบวก และมีอิทธิพลอ้อมโดยผ่านทาง การกำกับตนเอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Bandura. 1986: 393-398) กล่าวว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลต่อแบบแผนของการคิด และการตอบสนองทางอารมณ์ของบุคคล บุคคลที่ได้รับรู้ว่าตนเองมีความสามารถสูง จะให้ความสนใจและพยายามในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และจะใช้ความพยายามยิ่งขึ้น เมื่อพบอุปสรรค สอดคล้องกับงานวิจัยของอวิรุทธ์ ผลทรัพย์ (2551: 79-81) พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราพร สุขเอมโอษฐ์ (2552:112) พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค และจากงานวิจัยของชัตติยา นัยาทอง (2551:126) พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นการตัดสินความสามารถของตนเอง ว่าทำงานได้ในระดับใด ถ้าบุคคลประเมินความสามารถของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จะส่งผลต่อการเลือกกระทำพฤติกรรม สามารถกำกับตนเองได้ดี มีโอกาสประสบความสำเร็จสูง

3.5 การกำกับตนเองมีอิทธิพลโดยตรงต่อการคิดเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการกำกับตนเอง มีจุดเริ่มต้นจากบุคคลต้องรู้ว่ากำลังทำอะไรอยู่ เพราะความสำเร็จของบุคคลเกิดจากการกำกับตนเองที่จะนำตนเองไปสู่แนวทางบวกและรับรู้ ในการจัดการชีวิตของตนเอง (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2550:54-57; อ้างอิงจาก Bandura .1986) และสอดคล้องกับงานวิจัยของชัตติยา นัยาทอง (2551:126) พบว่า การกำกับตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถ ในการฟันฝ่าอุปสรรค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาพบว่า การคิดเชิงบวกได้รับอิทธิพลตรงจากการรับรู้ความสามารถของตนเอง การกำกับตนเอง การสนับสนุนทางสังคมของครูและประสบการณ์ชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ประสบการณ์ชีวิต การสนับสนุนทางสังคมของครู และการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยผ่านประสบการณ์ชีวิต การรับรู้ความสามารถและการกำกับตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นำไปสู่ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับครู อาจารย์ ควรส่งเสริม สนับสนุนและปลูกฝังให้นักเรียนรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยมีความเชื่อในความสามารถของตนเองว่าจะกระทำการต่าง ๆ ได้ดีเพียงพอ เพื่อให้การกระทำนั้นประสบความสำเร็จ เนื่องจากความสำเร็จจากการกระทำเป็นประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับโดยตรง ตลอดจนนำเสนอตัวอย่างบุคคลที่มีความคล้ายคลึงกับตนเองก็จะทำให้นักเรียนรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนเองว่าตนเองก็สามารถกระทำการกิจกรรมอย่างนั้นได้ คอยพุดชักจูง เกื้อหนุนร่วมทั้งการให้รางวัลจะมีส่วนช่วยให้นักเรียน มีความเชื่อมั่นในการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ได้สำเร็จ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดการคิดเชิงบวกต่อไป

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง สนับสนุนทางการเรียนทุกด้านตามความสามารถ และพัฒนาคุณลักษณะที่เอื้อต่อการคิดเชิงบวก ได้แก่ การส่งเสริมให้บุตรมีการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีการกำกับตนเองที่ดี โดยการเลี้ยงดูบุตรด้วยความรัก ความอบอุ่น การยอมรับฟังความคิดเห็น คอยให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาการคิดเชิงบวก ให้บุตร

1.3 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร ควรกำหนดนโยบายเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนให้มีการรับรู้ความสามารถของตนเอง การกำกับตนเองเพื่อให้นักเรียนเกิดและพัฒนาการคิดเชิงบวกอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการคิดเชิงบวกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยสร้างรูปแบบความสัมพันธ์ขึ้นมา โดยการศึกษาทฤษฎีของตัวแปร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงบวก ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการวิเคราะห์เส้นทาง ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาให้ละเอียดในลักษณะของตัวแปรแฝง และตัวแปรสังเกตได้ โดยการวิเคราะห์สมการโครงสร้างเชิงเส้น (Structural Equation Model: SEM) เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

ชัตติยา น้ายาทอง. “การศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในเขตกรุงเทพมหานคร.” ปริญญานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.

จิราพร สุขอมโอษฐ์. “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยช่างศิลป์ และวิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เขตภาคกลาง.” ปริญญานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2552.

ชนิธดา แก้วอำไพ. “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการกำกับตนเองในการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร.” ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549.

ชาติรี ชื่นบาน. กรมสุขภาพจิตแนะคนไทยคิดเชิงบวก. สืบค้นเมื่อ 16 มกราคม 2553 จาก <http://www.manager.co.th/Home/ViewNews.aspx?NewsID=9510000132205>

เทอดศักดิ์ เดชคง. มีดีบ้างไหม?. กรุงเทพฯ : มติชน, 2547.

นิภา แก้วศรีงาม. “ความคิดเชิงบวก(Positive Thinking) พึงคิดว่าทุกปัญหามีทางออก ไม่ใช่ทุกทางออกเป็นปัญหา”. วารสารวงการครู. 12, 1 (ธันวาคม 2547) : 76-78.

พจนพร ถนอมวุฒิศักดิ์. “การวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมองโลกในแง่ดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 .” ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2552.

ไพโรธ พรทิพย์เชษฐ์. มองโลกให้บวก. แปลโดย ทรรศนะ บุญขวัญ. กรุงเทพฯ:แมคกรอ- ฮิล, 2550.

วิทยา นาควัชร. วิธีคิด ให้ชีวิตเป็นสุข. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: กู้ดบุค, 2548.

วิรัตน์ ศรีอ่อน. “Positive Thinking” นิตยสาร HEALTH & CUISINE. 35 ,3 (ธันวาคม 2546) : 41-46

ศิริชัย กาญจนวาสี ; ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ; และดิเรก ศรีสุขโข. การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5 .กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

สก็อตต์ เวนเทอร์ลลา. อานุภาพแห่งความคิดเชิงบวก. แปลโดย วิทยา พลายมณี. กรุงเทพฯ : เอ. อาร์. บิซิเนส, 2545.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. ทฤษฎีและเทคนิคการปรับปรุงพฤติกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

สัจจา ประเสริฐกุล. “การศึกษาเชิงเปรียบเทียบคุณลักษณะการคิดเชิงบวกของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ที่มีระดับอัตมโนทัศน์และประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกัน.” ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ; และคนอื่น ๆ. แบบจำลองโครงสร้าง: การใช้โปรแกรม LISREL PRELIS และ SIMPLIS (เทคนิคการวิเคราะห์เชิงปริมาณที่นิยมใช้กันมากในปัจจุบัน). กรุงเทพฯ:สามลดา ,2549.

สุรีย์พร ไชยฤกษ์. “การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการมองโลกในแง่ดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์พหุระดับ.” ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.

เสรี ชัดเข้ม. โมเดลสมการโครงสร้าง.(เอกสารคำสอน).ภาควิชาการวิจัยและวัดผลทางการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2548.

อวิรุทธ์ ผลทรัพย์. “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความคิดเชิงบวกของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต 1” ปรินิพนธ์ปริญมหาบัณฑิต
สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.

อารี พันธมณี. (2547, กันยายน). พลังความคิดเชิงบวก พลังสู่ความสำเร็จ. จดหมายข่าวมหาวิทยาลัย
เกษมบัณฑิต. 9(126): 4-9

ภาษาต่างประเทศ

Bandura, A. “ Self-Efficacy as a Determinant of Career Maturity in Urban and High School
Seniors.” Journal of Career Assessment. 5,3 (1977): 191-195

----- . Social Foundation of Thought and Action : A Social Cognitive Theory. New
Jersey : Prentice – Hall , Englewood Cliffs,1986.

Troits,P.A. Social support as coping assistance. Journal of Consulting and Clinical
Psychology. 54 (1986): 416-423.